

บทที่ 5

สรุป อภิปรายผลและข้อเสนอแนะ

การศึกษาค้นคว้าแบบอิสระเรื่องการเตรียมแผนการจัดการศึกษาเฉพาะบุคคลสำหรับนักเรียนที่มีความบกพร่องทางร่างกาย โรงเรียนบ้านขุนแม่รวม อำเภอกัลยาณิวัฒนา จังหวัดเชียงใหม่ มีวัตถุประสงค์ เพื่อ 1) จัดทำแผนการจัดการศึกษาเฉพาะบุคคลสำหรับนักเรียนที่มีความบกพร่องทางร่างกาย โรงเรียนบ้านขุนแม่รวม อำเภอกัลยาณิวัฒนา จังหวัดเชียงใหม่ 2) วิเคราะห์อุปสรรคในการจัดทำแผนการจัดการศึกษาเฉพาะบุคคลสำหรับนักเรียนที่มีความบกพร่องทางร่างกาย โรงเรียนบ้านขุนแม่รวม อำเภอกัลยาณิวัฒนา จังหวัดเชียงใหม่ และ 3) จัดทำคู่มือการจัดทำแผนการจัดการศึกษาเฉพาะบุคคลสำหรับครูตามหลักเกณฑ์และวิธีการจัดทำแผนการจัดการศึกษาเฉพาะบุคคลระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน พ.ศ. 2552

ผู้ศึกษาใช้วิธีการดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูลจาก การจัดอบรมครูเกี่ยวกับการคัดกรอง และการจัดทำแผนการจัดการศึกษาเฉพาะบุคคลตามหลักเกณฑ์ การจัดทำแผนการจัดการศึกษาเฉพาะบุคคลตามหลักเกณฑ์และวิธีการจัดทำแผนการจัดการศึกษาเฉพาะบุคคลระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน พ.ศ. 2552 วิเคราะห์อุปสรรคในการจัดทำแผนการจัดการศึกษาเฉพาะบุคคล และจัดทำคู่มือการจัดทำแผนการจัดการศึกษาเฉพาะบุคคลสำหรับครูตามหลักเกณฑ์และวิธีการจัดทำแผนการจัดการศึกษาเฉพาะบุคคลระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน พ.ศ. 2552 วิเคราะห์ข้อมูลโดยนำข้อมูลที่ได้จากการจัดอบรมครูเกี่ยวกับการคัดกรองและการจัดทำแผนการจัดการศึกษาเฉพาะบุคคลสำหรับเด็กที่มีความต้องการจำเป็นพิเศษ การจัดทำแผนการจัดการศึกษาเฉพาะบุคคลตามหลักเกณฑ์และวิธีการจัดทำแผนการจัดการศึกษาเฉพาะบุคคลระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน พ.ศ. 2552 การวิเคราะห์อุปสรรคในการจัดทำแผนการจัดการศึกษาเฉพาะบุคคล และการจัดทำคู่มือการจัดทำแผนการจัดการศึกษาเฉพาะบุคคลสำหรับครูตามหลักเกณฑ์และวิธีการจัดทำแผน การจัดการศึกษาเฉพาะบุคคลระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน พ.ศ. 2552 และทำการวิเคราะห์ข้อมูลที่ได้โดยวิธีการเขียนเชิงพรรณนา

สรุปผลการศึกษา

ในการศึกษาครั้งนี้ ผู้ศึกษาได้สรุปผลตามวัตถุประสงค์ ดังนี้

1. ในการจัดทำแผนการจัดการศึกษาเฉพาะบุคคล ได้มีการให้ความรู้ครู โดยมีการจัดอบรมก่อน โดยมีรายละเอียดคือ

1.1 การจัดอบรม

การจัดอบรมครูเกี่ยวกับการคัดกรองและการจัดทำแผนการจัดการศึกษาเฉพาะบุคคลสำหรับเด็กที่มีความต้องการจำเป็นพิเศษ ได้ดำเนินการอบรมแก่คณะครูโรงเรียนบ้านขุนแม่ร่วม อำเภอถ้ำกลายวัฒนา จังหวัดเชียงใหม่ รวมทั้งสิ้น 14 คน โดยแบ่งเป็นข้าราชการครู 10 คน พนักงานราชการ 1 คน และครูอัตราจ้าง 3 คน ใช้เวลาในการฝึกอบรม 1 วัน ตั้งแต่เวลา 08.30-16.00 น. ทำการทดสอบความเข้าใจเกี่ยวกับการคัดกรองและการจัดทำแผนการจัดการศึกษาเฉพาะบุคคลสำหรับเด็กที่มีความต้องการจำเป็นพิเศษ โดยใช้แบบทดสอบก่อนและหลังอบรม จากนั้นนำคะแนนที่ได้จากการทดสอบมาเปรียบเทียบกัน โดยการหาค่าเฉลี่ย ปรากฏว่าค่าเฉลี่ยโดยรวมของคะแนน ในการทำแบบทดสอบก่อนและหลังการอบรมมีค่าเฉลี่ยเพิ่มขึ้น 3.50 ซึ่งอยู่ในระดับน้อย ซึ่งมีครูเพียง 4 คนที่มีความก้าวหน้ามากที่สุด คือมีคะแนนเพิ่มขึ้น 10 คะแนน 8 คะแนน และ 6 คะแนน ตามลำดับ ส่วนครูท่านอื่นมีคะแนนความก้าวหน้าเพิ่มขึ้นเพียง 1-3 คะแนน แสดงให้เห็นว่าการจัดอบรมครั้งนี้สามารถพัฒนาผู้เข้ารับการอบรมให้มีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการคัดกรองและการจัดทำแผนการจัดการศึกษาเฉพาะบุคคลสำหรับเด็กที่มีความต้องการจำเป็นพิเศษได้

จากการสอบถามความคิดเห็นเกี่ยวกับความคาดหวังก่อนเข้ารับการอบรม ปรากฏว่าผู้เข้ารับการอบรมส่วนใหญ่คาดหวังว่าจะได้รับความรู้เกี่ยวกับการคัดกรองและประเภทของเด็กที่มีความต้องการจำเป็นพิเศษ ตลอดจนแนวทางการจัดการเรียนการสอนเด็กที่มีความต้องการจำเป็นพิเศษ เมื่อสอบถามความคิดเห็นเกี่ยวกับสิ่งที่ได้รับหลังจากการอบรมและการนำไปใช้ ปรากฏว่า ผู้เข้ารับการอบรมส่วนใหญ่ได้รับความรู้เรื่องประเภทของเด็กที่มีความต้องการจำเป็นพิเศษ การคัดกรอง แนวทางในการจัดการเรียนการสอน การจัดการเรียนร่วม การจัดทำแผนการจัดการศึกษาเฉพาะบุคคล และกฎหมายต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องกับการจัดการศึกษาพิเศษ ซึ่งผู้เข้ารับการอบรมส่วนใหญ่มีความคิดเห็นเกี่ยวกับการนำไปใช้ว่าจะนำความรู้ที่ได้ไปใช้ในการจัดการเรียนการสอนสำหรับเด็กที่มีความต้องการจำเป็นพิเศษต่อไป

1.2 การจัดทำแผนการจัดการศึกษาเฉพาะบุคคลตามหลักเกณฑ์และวิธีการจัดทำแผนการจัดการศึกษาเฉพาะบุคคลระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน พ.ศ. 2552 ผู้ศึกษาได้จัดทำแผนการจัดการศึกษาเฉพาะบุคคลสำหรับเด็กชายชงชัย ซึ่งเป็นนักเรียนที่มีความบกพร่องทางร่างกาย ชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 โรงเรียนบ้านขุนแม่รวม อำเภอภักดาลัยพัฒนา จังหวัดเชียงใหม่ โดยจัดทำตามหลักเกณฑ์และวิธีการจัดทำแผนการจัดการศึกษาเฉพาะบุคคลระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน พ.ศ. 2552 ซึ่งทางโรงเรียน ได้มีการคัดกรองและพาเด็กชายชงชัยไปประเมินระดับเขาว์ปัญญา และพบว่าเด็กชายชงชัยมีความบกพร่องทางสติปัญญาไปด้วย ทางโรงเรียนจึงแต่งตั้งคณะกรรมการจัดทำแผนการจัดการศึกษาเฉพาะบุคคล โดยคัดเลือกจากครูที่มีความรู้เกี่ยวกับ การจัดการศึกษาสำหรับเด็กที่มีความต้องการจำเป็นพิเศษ ซึ่งผู้ศึกษาได้พูดคุยเป็นการส่วนตัว และขอเชิญมาเป็นกรรมการในการจัดทำแผนการจัดการศึกษาเฉพาะบุคคลครั้งนี้ และได้ไปพบผู้ปกครองที่บ้านเพื่อชี้แจงและขออนุญาตจัดทำแผนการจัดการศึกษาเฉพาะบุคคลสำหรับเด็กชายชงชัย ทำการรวบรวมข้อมูลและประเมินความสามารถในปัจจุบัน และดำเนินการจัดประชุมคณะกรรมการจัดทำแผนการจัดการศึกษาเฉพาะบุคคลขึ้น เพื่อนำแผนการจัดการศึกษาเฉพาะบุคคลไปสู่การปฏิบัติให้บรรลุจุดมุ่งหมายที่กำหนดไว้ต่อไป

2. การวิเคราะห์อุปสรรคในการจัดทำแผนการจัดการศึกษาเฉพาะบุคคล

จากการจัดทำแผนการจัดการศึกษาเฉพาะบุคคลสำหรับนักเรียนที่มีความบกพร่องทางร่างกาย โรงเรียนบ้านขุนแม่รวม อำเภอภักดาลัยพัฒนา จังหวัดเชียงใหม่ ผู้ศึกษาได้ทำการวิเคราะห์อุปสรรคในการจัดทำแผนการจัดการศึกษาเฉพาะบุคคล จากการดำเนินงานจัดทำแผนการจัดการศึกษาเฉพาะบุคคลตั้งแต่การคัดกรองจนกระทั่งจัดประชุมคณะกรรมการจัดทำแผนการจัดการศึกษาเฉพาะบุคคล พบว่า อุปสรรคส่วนใหญ่เกิดจากครูผู้สอน ผู้บริหาร และสถานศึกษา มากที่สุด รองลงมาคือผู้ปกครอง และนักเรียนน้อยที่สุด

3. การจัดทำคู่มือการจัดทำแผนการจัดการศึกษาเฉพาะบุคคลสำหรับครู ได้จัดทำขึ้นตามหลักเกณฑ์และวิธีการจัดทำแผนการจัดการศึกษาเฉพาะบุคคลระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน พ.ศ. 2552 มีเนื้อหา ดังนี้

- ความเป็นมาของแผนการจัดการศึกษาเฉพาะบุคคล (IEP)
- ความหมายของแผนการจัดการศึกษาเฉพาะบุคคล

- ความสำคัญของแผนการจัดการศึกษาเฉพาะบุคคล
- หลักการจัดทำแผนการจัดการศึกษาเฉพาะบุคคล
- ประโยชน์ของการจัดทำแผนการจัดการศึกษาเฉพาะบุคคล
- ขั้นตอนการจัดทำแผนการจัดการศึกษาเฉพาะบุคคล
- ตัวอย่างแผนการจัดการศึกษาเฉพาะบุคคล

เพื่อให้ครู โรงเรียนบ้านขุนแม่ร่วม อำเภอภักขนิวัฒนา จังหวัดเชียงใหม่ สามารถนำไปเป็นแนวทางในการจัดทำแผนการจัดการศึกษาเฉพาะบุคคลสำหรับเด็กที่มีความต้องการจำเป็นพิเศษต่อไป

อภิปรายผลการศึกษา

จากการศึกษาการเตรียมแผนการจัดการศึกษาเฉพาะบุคคลสำหรับนักเรียนที่มีความบกพร่องทางร่างกาย โรงเรียนบ้านขุนแม่ร่วม อำเภอภักขนิวัฒนา จังหวัดเชียงใหม่ มีประเด็นสำคัญที่จะอภิปรายผลดังนี้

1. การจัดอบรมครูเกี่ยวกับการคัดกรองและการจัดทำแผนการจัดการศึกษาเฉพาะบุคคลสำหรับเด็กที่มีความต้องการจำเป็นพิเศษ ได้จัดขึ้นเพื่อให้ความรู้แก่คณะครู โรงเรียนบ้านขุนแม่ร่วม อำเภอภักขนิวัฒนา จังหวัดเชียงใหม่ จำนวน 14 คน โดยแบ่งเป็นข้าราชการครู 10 คน พนักงานราชการ 1 คน และครูอัตราจ้าง 3 คน ใช้เวลาในการฝึกอบรม 1 วัน ตั้งแต่เวลา 08.30-16.00 น. โดยมีการทดสอบก่อนและหลังการอบรม ซึ่งคะแนนมีค่าเฉลี่ยเพิ่มขึ้น 3.50 ซึ่งอยู่ในระดับน้อย มีครูเพียง 4 คนที่มีความก้าวหน้ามากที่สุด คือมีคะแนนเพิ่มขึ้น 10 คะแนน 8 คะแนน และ 6 คะแนน ตามลำดับ ส่วนครูท่านอื่นมีคะแนนความก้าวหน้าเพิ่มขึ้นเพียง 1-3 คะแนน แสดงให้เห็นว่าผู้เข้ารับการอบรมมีความเข้าใจหลังการอบรมดีกว่าก่อนอบรม ทั้งนี้เพราะ ผู้ศึกษาได้วางแผนและจัดอบรมอย่างเป็นขั้นตอนและมีกระบวนการ โดยเริ่มจากการเลือก และกำหนดเนื้อหาสาระในการอบรมครู ในครั้งนี้ผู้ศึกษาได้เลือกเนื้อหาที่สำคัญและเกี่ยวข้อง การกำหนดวิธีการและการดำเนินการอบรม และการกำหนดวิธีการประเมินผล ซึ่งผู้เข้ารับ การอบรมส่วนใหญ่มีความคาดหวังก่อนเข้ารับการอบรมว่าจะได้รับความรู้เกี่ยวกับการคัดกรอง และประเภทของเด็กที่มีความต้องการจำเป็นพิเศษ ตลอดจนแนวทางการจัดการเรียนการสอนเด็กที่มีความต้องการจำเป็นพิเศษ

เมื่อสอบถามความคิดเห็นเกี่ยวกับสิ่งที่ได้รับหลังจากการอบรมและการนำไปใช้ ปรากฏว่าผู้เข้ารับการอบรมส่วนใหญ่ได้รับความรู้เรื่องประเภทของเด็กที่มีความต้องการจำเป็นพิเศษ การคัดกรอง แนวทางในการจัดการเรียนการสอน การจัดการเรียนร่วม การจัดทำแผนการจัดการศึกษาเฉพาะบุคคล และกฎหมายต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องกับการจัดการศึกษาพิเศษ ซึ่งผู้เข้ารับการอบรมส่วนใหญ่มีความคิดเห็นเกี่ยวกับการนำไปใช้ว่าจะนำความรู้ที่ได้ไปใช้ในการจัดการเรียนการสอนสำหรับเด็กที่มีความต้องการจำเป็นพิเศษต่อไป ซึ่งสอดคล้องกับ พงษ์จันทร์ ภูษาพานิชย์ (2545, หน้า 2) ที่ได้ให้ความหมายการฝึกอบรมว่าหมายถึงกระบวนการเรียนรู้อย่างเป็นระบบ เพื่อเพิ่มพูนความรู้ ทักษะ และทัศนคติให้กับบุคคลทำให้นบุคคลมีการเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมเพื่อปฏิบัติงานในหน้าที่ที่รับผิดชอบได้อย่างมีประสิทธิภาพมากขึ้น นอกจากนี้ยังสอดคล้องกับงานวิจัยของสุรพล เสนบุญ (2546) ที่ได้ศึกษาการพัฒนาบุคลากรเพื่อจัดทำโปรแกรมการศึกษาเฉพาะบุคคลสำหรับคนพิการ สังกัดศูนย์การศึกษาพิเศษประจำจังหวัดพระนครศรีอยุธยา ผลการศึกษาพบว่า การอบรมเชิงวิจัยและการสอนแผนงานระหว่าง การปฏิบัติงานทำให้เจ้าหน้าที่ศูนย์มีความรู้และสามารถจัดทำโปรแกรมการศึกษาเฉพาะบุคคลได้ โดยโปรแกรมที่เขียนขึ้น มีความสมบูรณ์ มีองค์ประกอบที่สำคัญครบถ้วน และแต่ละองค์ประกอบมีความสอดคล้องกัน จึงอาจกล่าวได้ว่าวิธีการพัฒนา ทำให้นบุคลากรมีความรู้เพิ่มขึ้นในการเขียน โปรแกรมการศึกษาเฉพาะบุคคล

สรุปได้ว่าการจัดอบรมครูเกี่ยวกับการคัดกรองและการจัดทำแผนการจัดการศึกษาเฉพาะบุคคลสำหรับเด็กที่มีความต้องการจำเป็นพิเศษ ทำให้ครูมีความรู้เพิ่มขึ้นและสามารถนำไปประยุกต์ใช้ในการปฏิบัติงานได้จริง

2. การจัดทำแผนการจัดการศึกษาเฉพาะบุคคลตามหลักเกณฑ์และวิธีการจัดทำแผนการจัดการศึกษาเฉพาะบุคคลระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน พ.ศ. 2552 ครั้งนี้ ได้มีการวางแผนการสร้างเป็นขั้นตอน เริ่มตั้งแต่การคัดกรอง การวินิจฉัย จัดตั้งคณะกรรมการจัดทำแผนการจัดการศึกษาเฉพาะบุคคล แจ้ง/ชี้แจง/ขออนุญาตผู้ปกครอง รวบรวมข้อมูลและประเมินความสามารถในปัจจุบัน และจัดประชุมคณะกรรมการจัดทำแผนการจัดการศึกษาเฉพาะบุคคล ซึ่งในระยะแรกผู้ปกครองยังไม่ค่อยให้ความร่วมมือในการให้ข้อมูลมากนัก อาจเนื่องมาจากวัฒนธรรมของชนเผ่าปาเกอะญอ ที่ค่อนข้างเก็บตัวและขี้อาย ผู้ศึกษาจึงฝึกพูดภาษาปาเกอะญอ และพยายามทำความคุ้นเคยโดยการ

ไปรับประทานอาหารเย็นที่บ้านของเด็กชายธงชัย เมื่อมีประเพณีมัดมือของหมู่บ้านผู้ศึกษาก็เข้าไปมัดมือที่บ้านของเด็กชายธงชัย จนกระทั่งเกิดความคุ้นเคยกับครอบครัวของเด็กชายธงชัย และได้ทำการเก็บรวบรวมข้อมูล เพื่อจัดทำแผนการจัดการศึกษาเฉพาะบุคคลไปสู่การปฏิบัติให้บรรลุจุดมุ่งหมายที่กำหนดไว้ต่อไป ซึ่งเป็นไปตามที่ เบญญา ชลธาร์นนท์ (2546, หน้า 15) ได้กล่าวถึงแผนการจัดการศึกษาเฉพาะบุคคล (Individualized Education Program : IEP) ว่าเป็นแผนการจัดการศึกษาที่สอดคล้องกับ ความต้องการจำเป็นพิเศษของนักเรียนพิการหรือที่มีความบกพร่อง ซึ่งมีรายละเอียดเกี่ยวกับ สิ่งอำนวยความสะดวก สื่อ บริการ และความช่วยเหลืออื่นใดทางการศึกษา ที่นักเรียนพิการ หรือที่มีความบกพร่องต้องการ เรียกชื่อย่อว่า IEP กระทรวงศึกษาธิการ ได้ออกกฎกระทรวง กำหนดหลักเกณฑ์และวิธีการให้คนพิการมีสิทธิได้รับสิ่งอำนวยความสะดวก สื่อ บริการ และความช่วยเหลืออื่นใดทางการศึกษา ซึ่งสถานศึกษาจะต้องจัดทำ IEP ให้กับนักเรียนพิการ หรือที่มีความบกพร่องเป็นเฉพาะบุคคลทุกคน โดยต้องตรวจสอบเพื่อบ่งชี้จุดเด่นและจุดด้อยของนักเรียน รวมถึงความต้องการจำเป็นพิเศษ นอกจากนี้กระทรวงศึกษาธิการยังได้ออกกฎกระทรวง กำหนดหลักเกณฑ์และวิธีการจัดสรรงบประมาณทางการศึกษาสำหรับคนพิการ พุทธศักราช 2545 โดยให้มีการจัดสรรงบประมาณแต่ละปีเป็นเงินอุดหนุนสำหรับคนพิการ ในอัตราที่มากกว่า แต่ไม่เกิน 5 เท่าของเงินอุดหนุนด้านสื่อและวัสดุการศึกษาที่จัดสรร ให้แก่นักเรียนทั่วไปต่อคน ซึ่งการจัดทำแผนการจัดการศึกษาเฉพาะบุคคลนั้นจะต้องอาศัย ความร่วมมือจากหลายฝ่าย เช่น ผู้บริหารสถานศึกษาหรือผู้แทน บิดา มารดา ผู้ปกครอง หมอ หรือผู้เชี่ยวชาญ นักสหวิชาชีพ ครูประจำชั้น และครูแนะแนว ร่วมกันทำงานเป็นทีม ดังที่ อุทัย บุญประเสริฐ (2543, หน้า 154-156) ได้กล่าวถึงหลักการมีส่วนร่วมว่าเป็นการเปิด โอกาสให้ผู้เกี่ยวข้องและผู้มีส่วนได้ส่วนเสียได้มีส่วนร่วมในการบริหาร ร่วมตัดสินใจและร่วมจัดการศึกษา ทั้งครู ผู้บริหาร ผู้ปกครอง ตัวแทนชุมชน โรงเรียนมีระบบกระบวนการจัดการ โดยยึดหลักการให้ทุกฝ่ายมีส่วนร่วมสนับสนุน และส่งเสริมให้บุคลากรของโรงเรียนเข้าร่วมกิจกรรมสัมพันธ์รับใช้ชุมชน เพื่อร่วมกันจัดทำแผนการจัดการศึกษาเฉพาะบุคคลและนำแผนการจัดการศึกษาเฉพาะบุคคลไปสู่การปฏิบัติให้บรรลุจุดมุ่งหมายที่กำหนดไว้

ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ อทิตยา ใจเด็ย (2552) ที่ได้ศึกษาการพัฒนาแผนการจัดการศึกษาเฉพาะบุคคลสำหรับเด็กพิเศษ โดยการมีส่วนร่วมของผู้เกี่ยวข้อง : ศูนย์พัฒนามนุษย์และบุคคลที่มีความพิการ คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏเชียงใหม่ ผลการศึกษาพบว่า กลุ่มตัวอย่าง

จำนวน 8 คน มีความแตกต่างกันด้านปัญหาการเรียน การสอน ปัญหาสุขภาพ และพัฒนาการด้านต่าง ๆ การจัดทำแผนการจัดการศึกษาเฉพาะบุคคล โดยการมีส่วนร่วมทำให้ ได้ข้อมูลเกี่ยวกับเด็กที่ใกล้เคียงกับความเป็นจริงมาก กระบวนการมีส่วนร่วมของผู้ปกครอง มีส่วนสำคัญอย่างยิ่งในการสร้างรายละเอียดของแผนการจัดการศึกษาเฉพาะบุคคลในแต่ละหัวข้อ โดยแผนการจัดการศึกษาเฉพาะบุคคลที่พัฒนาขึ้นขึ้นประกอบด้วยข้อมูลทั่วไป ข้อมูลด้านการศึกษา การวางแผนจัดการศึกษา ความต้องการสิ่งอำนวยความสะดวกคณะกรรมการจัดทำแผนและความเห็นของผู้ปกครอง ประสิทธิภาพของแผนการจัดการศึกษาเฉพาะบุคคลพบว่ากลุ่มตัวอย่างทั้ง 8 คน มีพัฒนาการด้านทักษะการเคลื่อนไหว ทักษะกล้ามเนื้อมัดเล็กและสติปัญญา ทักษะการเข้าใจภาษา ทักษะการใช้ภาษา ทักษะการช่วยเหลือตนเองและสังคมและทักษะทางวิชาการ โดยมีคะแนนการประเมินพัฒนาการโดยรวมทั้ง 6 ด้าน เพิ่มขึ้นหลังจากใช้แผนการจัดการศึกษาเฉพาะบุคคล ดังนี้ ร้อยละ 53.2, 41.2, 30.1, 64.2, 24.8, 62.7, 34.5 และ 33.3 ตามลำดับ

นอกจากนี้ยังสอดคล้องกับงานวิจัยของรัตนา หวังชูชอบ และสุชีพ สุนทรสร (2544) ที่ได้ศึกษาการใช้แผนการจัดการศึกษาเฉพาะบุคคลในการจัดการเรียนการสอนตามหลักสูตร การศึกษานอกโรงเรียนแบบเบ็ดเสร็จขั้นพื้นฐานสำหรับบุคคลออทิสติก กรณีศึกษาอำเภอบ้านไผ่ จังหวัดขอนแก่น จากผลการศึกษานำแผนการจัดการศึกษาเฉพาะบุคคลมาใช้ พบว่า สามารถช่วยให้กำหนดทิศทางให้บุคคลออทิสติกได้รับการพัฒนาไปตามความสามารถ ตามศักยภาพของแต่ละบุคคลตามเป้าหมายที่กำหนดไว้ และพัฒนาการของผู้เรียน 9 คน แบ่งได้ตามลักษณะความก้าวหน้าของพัฒนาการเป็น 3 กลุ่มดังนี้ กลุ่มที่ผู้เรียนมีพัฒนาการก้าวหน้าดีมาก จำนวน 4 คน กลุ่มที่ผู้เรียนมีพัฒนาการดีขึ้นเพียงเล็กน้อย จำนวน 3 คน นอกจากนี้สิ่งที่ส่งผลต่อพัฒนาการและความก้าวหน้าในการเรียนรู้ สรุปได้ดังนี้ สภาพการจัดการเรียนการสอน ลักษณะบริหารจัดการ กระบวนการใช้แผนการจัดการศึกษาเฉพาะบุคคล การมีส่วนร่วมของผู้ปกครองและชุมชน และปัจจัยส่วนตัวของผู้เรียน

สรุปได้ว่า การจัดทำแผนการจัดการศึกษาเฉพาะบุคคล สามารถทำเด็กที่มีความต้องการจำเป็นพิเศษมีพัฒนาการที่ดีขึ้น ซึ่งการจัดทำแผนการจัดการศึกษาเฉพาะบุคคลนั้นจะต้องอาศัยความร่วมมือจากหลายฝ่ายช่วยกันวางแผนการจัดการศึกษาเพื่อนำไปสู่การปฏิบัติต่อไป

3. วิเคราะห์อุปสรรคในการจัดทำแผนการจัดการศึกษาเฉพาะบุคคล จากการจัดทำแผนการจัดการศึกษาเฉพาะบุคคลสำหรับนักเรียนที่มีความบกพร่องทางร่างกาย โรงเรียนบ้านขุนแม่ร่วม อำเภอกัลยาณิวัฒนา จังหวัดเชียงใหม่ ซึ่งมีขั้นตอนการดำเนินงานเริ่มตั้งแต่การคัดกรองการวินิจฉัย จัดตั้งคณะกรรมการจัดทำแผนการจัดการศึกษาเฉพาะบุคคล แจ้ง/ชี้แจง/ขออนุญาตผู้ปกครอง รวบรวมข้อมูลและประเมินความสามารถในปัจจุบัน และจัดประชุมคณะกรรมการจัดทำแผนการจัดการศึกษาเฉพาะบุคคล ผู้ศึกษาสามารถวิเคราะห์อุปสรรคในการจัดทำแผนการจัดการศึกษาเฉพาะบุคคลได้ว่า อุปสรรคส่วนใหญ่เกิดจากครูผู้สอน ผู้บริหารและสถานศึกษามากที่สุด รองลงมาคือผู้ปกครอง และนักเรียนน้อยที่สุด ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ สะอาด สุวรรณทา (2545) ที่ได้ศึกษาการจัดการศึกษาแบบเรียนร่วมสำหรับนักเรียนที่มีความต้องการพิเศษของโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานการประถมศึกษาอำเภอเชียงใหม่ของ ปัญหาอุปสรรคที่พบจากการศึกษาคือ ด้านการบริหารจัดการขาดงบประมาณดำเนินการงบประมาณที่ได้รับจัดสรรไม่เพียงพอ ขาดสื่อ ขาดวัสดุอุปกรณ์ที่มีความต้องการ การดำเนินการจัดการศึกษาแบบเรียนร่วมไม่มีการวางแผนด้านต่างๆ หรือมีการวางแผนแล้วแต่ไม่ปฏิบัติตามแผนด้านบุคลากร พบว่า โรงเรียนขาดครูที่มีความรู้ความสามารถในด้านการจัดการศึกษาแบบเรียนร่วม โรงเรียนขนาดเล็กมีครูไม่ครบชั้น และครูก็มีภาระงานมากไม่มีเวลาให้เด็กอย่างเต็มที่ ส่วนด้านงบประมาณและด้านอาคารสถานที่ก็พบปัญหาเช่นเดียวกัน คือ ไม่มีงบประมาณสนับสนุนการจัดการศึกษาแบบเรียนร่วมงบประมาณที่ได้รับหรือวัสดุอุปกรณ์ที่จัดสรรมาให้ไม่เพียงพอ และไม่ตรงกับความต้องการ

นอกจากนี้ วิลาวัลย์ วงศ์คุณาโรจน์ (2545) ที่ได้ศึกษาการปฏิบัติงานเกี่ยวกับการจัดการเรียนร่วมระหว่างเด็กพิเศษกับเด็กปกติของครูประจำชั้นและผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดตรัง ได้ให้ข้อเสนอแนะเกี่ยวกับการจัดการเรียนร่วมระหว่างเด็กพิเศษกับเด็กปกติ ได้แก่ ควรจัดการประชาสัมพันธ์ให้ครู ผู้ปกครองเด็กพิเศษและเด็กปกติให้เข้าใจและยอมรับการจัดการเรียนร่วมให้มากขึ้นด้วยสื่อต่าง ๆ อย่างหลากหลาย ควรอบรมครูก่อนสอนเด็กพิเศษและเพิ่มพูนความรู้อย่างต่อเนื่อง ควรมีสื่อสำเร็จรูปและอบรมการใช้สื่อแก่ครูผู้สอน ครูประจำชั้นปฏิบัติหน้าที่ไม่เต็มที่เนื่องจากต้องสอนเด็กปกติด้วย ควรแยกการประเมินผลระหว่างเด็กพิเศษและเด็กปกติและยึดความแตกต่างระหว่างบุคคลระหว่างเด็กพิเศษด้วยกัน

สรุปได้ว่าอุปสรรคในการจัดทำแผนการจัดการศึกษาเฉพาะบุคคล โรงเรียนชาครุทีมีความรู้ในการจัดการศึกษาแบบเรียนร่วมประกอบกับครูมีภาระงานมากไม่มีเวลาสอนเด็กอย่างเต็มที่ อีกทั้งยังขาดการสนับสนุนด้านงบประมาณที่ไม่เพียงพอ

4. จัดทำคู่มือการจัดทำแผนการจัดการศึกษาเฉพาะบุคคลสำหรับครูตามหลักเกณฑ์และวิธีการจัดทำแผนการจัดการศึกษาเฉพาะบุคคลระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน พ.ศ. 2552 ได้จัดทำขึ้นตามหลักเกณฑ์และวิธีการจัดทำแผนการจัดการศึกษาเฉพาะบุคคลระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน พ.ศ. 2552 โดยมีขั้นตอนการจัดทำคือ กำหนดลักษณะของกลุ่ม รวบรวมข้อมูล การวางแผนสร้างคู่มือ และการทำคู่มือการทำแผนการจัดการศึกษาเฉพาะบุคคล ซึ่งมีเนื้อหาประกอบไปด้วยความเป็นมา ความหมาย ความสำคัญ หลักการจัดทำแผน ประโยชน์การจัดทำแผน ขั้นตอนการจัดทำแผน และตัวอย่างแผนการจัดการศึกษาเฉพาะบุคคล เพื่อเป็นแนวทางในการจัดทำแผนการจัดการศึกษาเฉพาะบุคคลสำหรับเด็กที่มีความต้องการจำเป็นพิเศษต่อไป

ข้อเสนอแนะ

1. ควรเพิ่มเวลาในการอบรมเนื่องจาก การอบรมครั้งนี้มีเนื้อหาเยอะ ระยะเวลาที่มีจำกัดคือใช้เวลาเพียง 1 วัน โดยเฉพาะขั้นตอนการคัดกรองและการจัดทำแผนการจัดการศึกษาเฉพาะบุคคล จึงควรเพิ่มเวลาในการอบรมเป็น 2 วัน
2. ควรจัดอบรมในวันหยุดราชการ เพราะการอบรมครั้งนี้เป็นวันเวลาราชการ มีผู้เข้ารับการอบรมบางคนมีงานด่วนต้องไปทำ ทำให้ไม่ได้รับความรู้อย่างต่อเนื่อง
3. โรงเรียนควรมีการคัดกรองเด็กที่มีความต้องการจำเป็นพิเศษ เพื่อวางแผนจัดการศึกษา ต่อไป
4. ควรลดภาระงานของครูลง เพื่อให้ครูได้มีเวลาสอนเด็กที่มีความต้องการจำเป็นพิเศษมากขึ้นโดยการกระจายงานอย่างเท่าเทียม

5. ควรมีล่ามเพื่อช่วยแปล ในกรณีที่ผู้ปกครองไม่สามารถสื่อสารภาษาไทยได้

ข้อเสนอแนะในการศึกษาครั้งต่อไป

1. ควรมีการศึกษา ผลของการอบรมเกี่ยวกับการคัดกรองและการจัดทำแผนการจัดการศึกษาเฉพาะบุคคลในด้านการนำไปใช้จัดการเรียนรู้อในโรงเรียน เพื่อศึกษาว่าผู้เข้ารับการอบรมมีการพัฒนาและเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมการสอนหรือไม่ อย่างไร

2. ควรมีการศึกษาการสร้างแผนการสอนที่จัดขึ้นเฉพาะบุคคลสำหรับผู้เรียนเพื่อให้ผู้เรียนบรรลุจุดประสงค์และเป้าหมายที่กำหนดไว้ในแผนการจัดการศึกษาเฉพาะบุคคล
3. ควรมีการศึกษาเกี่ยวกับผลการใช้คู่มือการจัดทำแผนการจัดการศึกษาเฉพาะบุคคลสำหรับครูตามหลักเกณฑ์และวิธีการจัดทำแผนการจัดการศึกษาเฉพาะบุคคลระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน พ.ศ. 2552